

Homosexuals immigrants
a Catalunya

Montserrat Abelló:

El feminisme a través de la poesia

La transsexualitat masculina

Any V • Num. 6 • Maig 2012 • Publicació gratuïta del col·lectiu LGTB H₂O

Entre el cel i l'infern

La cúpula catòlica contra
els homosexuals

CO
LORS

sumari

- 03 EDITEM
- 04 DOBLEMENT DISCRIMINATS?
Homosexuals immigrants a Catalunya
- 08 ACTIVISME HOMOSEXUAL 2.0
- 10 ENTRE EL CEL I L'INFERN
La cúpula catòlica contra els homosexuals
- 14 AMB NOM I COGNOMS
Magnus Hirschfeld
- 16 SILVIA BEL
Petits esbossos
- 18 MONTSERRAT ABELLÓ
El feminisme a través de la poesia
- 22 BROT BORD
Antipatriarcat i alliberament sexual
- 26 ART, CULTURA I LESBIANISME
- 30 LA TRANSEXUALITAT MASCULINA

COLORS és una revista editada per:
H2O, col·lectiu de lesbianes, gais,
transsexuals i bisexuals del Camp
de Tarragona
www.h2o.cat

Redacció:
c/Martí Napolità, 7
Casal Despertaferro
Reus
info@h2o.cat

Direcció:
Jordi Monner i Faura

Equip de redacció:
Àrea de comunicació del col·lectiu H2O

Han col·laborat en aquest número:
Salvador Badiella, Robert Bonet, Humbert Burcet,
Josep Maria Llauredó, Sandra Marcos, Berta Mascaró,

Carme Porta, Miquel Reverte, Jordi Solé, Sergi Talló,
Meritxell Vallet, Iñaki Vázquez

Fotografia de portada:
Salvador Badiella

Diseny, edició i maquetació:
Marc Argimon

Dipòsit legal:
xxxxxxx

Impressió:
TU Grupo Gráfico – Santa Perpètua de Mogoda

Prohibida la reproducció total o parcial dels articles
d'aquesta revista sense autorització expressa de COLORS.

COLORS no es fa responsable de les opinions expressades pels
seus col·laboradors i col·laboradores als articles i reportatges.

COLORS és una revista gratuïta
Número 6, maig de 2012.

Vull rebre la revista COLORS a casa

Vull rebre informació sobre les activitats del col·lectiu H2O de lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals del Camp de Tarragona

A través del correu electrònic Per telèfon

Nom i cognoms _____ Edat _____

Població _____ E-mail _____ Telèfon _____

Retalla i envia aquesta butlleta a: H2O, c/Martí Napolità, 7 - Casal Despertaferro, 43201 Reus; o bé dona-la en mà a qualsevol persona del col·lectiu H2O

Plantar cara

Avui, per desgracia, paraules com retallades, acomiadaments, ajustos, objectiu de dèficit, desnonaments, atur, refinançament de la banca o copagament ja formen part del nostre vocabulari diari. La crisi financera va entrar com un vendaval i, dia a dia, veiem com les autoritats, incapaces de (o sense voler) plantar cara al poder financer, van esmicolant l'Estat del benestar que hem anat creant en els darrers trenta anys.

COLORS, des del seu primer número, té una funció molt clara: mostrar la realitat LGTB (lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals) del nostre país, ajudar a la seva visibilització i integració, i lluitar contra l'homofòbia. Per això pot semblar estrany que des d'aquest editorial parlem també de la crisi.

Però el cert és que la manera en que s'està afrontant aquesta crisi afecta, i molt, al col·lectiu LGTB. Hem començat a escoltar ja que cal «ajustar» les campanyes de prevenció de la sida, i això està demostrat que es tradueix en un increment dels contagis; i des dels sectors més conservadors ja està en marxa una campanya perquè les operacions de reassignació de sexe deixin de ser finançades als pocs llocs que ho són.

I tant o més greu que això és el discurs imperant de que, amb tanta crisi, ara «no és el moment» de plantejar avenços en la lluita pels drets de qualsevol mena, els de les persones LGTB inclosos. Cal no oblidar que l'Estat del benestar son hospitals, ensenyament, pensions i cobertes socials, però també democràcia real, respecte per les minories i justícia; i els drets mai són estàtics, sempre van endavant o endarrere.

Sense voler caure en la demagògia de que amb els entre 6.000 i 10.000 milions d'euros (l'opacitat imposada impedeix conèixer la quantitat exacta) que rep l'Església catòlica de les arques de l'Estat es podrien fer moltíssimes campanyes de prevenció de la sida i operacions de tot tipus (argument demagògic però no per això menys cert), sí que des de COLORS volem denunciar el nou –i alhora antiquíssim– model social que els governs de Catalunya i l'Estat volen imposar-nos amb l'excusa de la crisi.

Cal plantar cara per evitar la minva de llibertats, i cal fer-ho encara que per al ministre Fernández Díaz la resistència passiva sigui un «atemptat contra l'autoritat». Cal dir prou a una manera de fer que ens acosta a un món on el lliurepensament desapareix per la por a perdre el poc que es té. Perquè en aquest món, no ho dubteu, les persones homosexuals i transsexuals sempre tornem a ser ciutadans de segona.

editem

Molts cops s'ha dit que ser homosexual i immigrant alhora és patir una doble discriminació. A priori sembla cert, tot i que podria no ser més que un estereotip. En aquestes pàgines, un magribí, un sud-americà i un europeu que viuen al nostre país parlen en primera persona de la seva experiència com a gais migrats a Catalunya.

Doblement discriminats?

Homosexuals immigrants a Catalunya?

per Iñaki Vázquez

Es diu que la diferència ens enriqueix com a individus i com a societat. En canvi, la gestió i la interacció de les diversitats, ha estat i és una de les principals fonts de discriminació, dolor i infelicitat per a moltes persones. COLORS ha volgut aprofundir en aquests dos fets apropant-se a tres homosexuals procedents del país amb una presència destacada en la nostra societat, el Gustavo Albornoz, uruguaià i veí a Pineda de Mar; l'Ugo Riccio, italià resident a Barcelona, i el Mohamed, marroquí que viu al Camp de Tarragona.

Tres continents, tres realitats

L'Ugo té 44 anys i en fa cinc anys que viu a Barcelona, però visita el seu país amb regularitat i està al dia de l'actualitat i dels debats existents a Itàlia; afirma amb contundència: «Itàlia, en el món occidental, és un dels països més endarrerit en el reconeixement dels drets d'homosexuals i transsexuals, de la ma de la gran influència del Vaticà i l'Es-

glésia catòlica en l'opinió pública i en la vida privada de la ciutadania». Relata situacions sorprenents en tant que parla d'un del països més importants del món per la seva història i cultura: «Ni tan sols tenim regulada la convivència entre dues persones, independentment de l'opció sexuals dels components. A Itàlia només pots conviure, amb reconeixement de drets, si formes un matrimoni heterosexual». Segons l'Ugo, l'homosexualitat a Itàlia es percep com quelcom aliè a la societat. No és convenient parlar-ne, encara que se sàpiga que alguna persona ho és. També remarca l'existència de violència contra les persones LGTB: «Jo vaig patir agressions a la sortida de locals d'ambient gai, i no vaig ser l'únic».

Per la seva banda el Gustavo comenta l'evolució positiva en relació als drets per a les persones LGTB a l'Uruguai. La promulgació de lleis que regulen la convivència entre persones del mateix sexe, la imminent aprovació de la llei de matrimoni homosexual i la creixent oferta

de locals d'oci gai i lesbià són alguns dels exemples que il·lustren aquesta nova situació. «La gent no s'amaga. És cert que no hi ha massa demostració pública, però la por va desapareixent. L'homofòbia existeix, com a tot arreu, però no conec cap cas de violència en el meu entorn més proper.» Explica situacions quotidianes en les que les bromes homòfobes i masclistes perduren, però no passen a mes. I afirma que a l'Uruguai «hi ha molta presència homosexual als mitjans de comunicació. Aquest és un fet determinant».

El Mohamed és un home de 36 anys que en fa sis va arribar al Camp de Tarragona. La situació que descriu del Marroc és esgarrifosa; allà la impunitat de qui agredeix a un homosexual és total i absoluta. Segons ell, hi ha una violència de carrer i una institucional que mira cap a un altre costat quan un home és humiliat simplement per ser més efeminat que la resta: «No veig cap evolució en cap sentit, més aviat el contrari. La influència, cada vagada més

important, de l'integrisme musulmà fa que els homosexuals tinguem un futur molt negre al Marroc». Tot i així comenta que a les grans ciutats, especialment entre la gent jove, comencen a veure's situacions de visibilitat impensables fa uns anys.

Ser gai i immigrant alhora

A l'hora de preguntar-li sobre una possible doble discriminació per ser gai i immigrant, el Gus és contundent: «Jo no he estat mai discriminat a Catalunya per ser gai, però sí per ser estranger». Ha hagut d'escoltar frases com: «Doncs ets molt claret de pell per ser d'allà», que evidencien quan presents són els arquetips entre la societat catalana. També relata que al seu entorn laboral sempre ha donat a conèixer la seva opció sexual i això mai li ha representat un problema.

El Mohamed ho viu d'una altra manera. La seva homosexualitat està absolutament amagada. Ningú del seu entorn sap res. Paradoxalment, ell no percep

Gustavo Albornoz i Ugo Riccio (el Mohamed, per qüestions obvies, ha preferit mantenir-se en l'anonimat).

cap discriminació social per ser gai, però afirma: «Tinc molta por que alguna persona amiga o de la meua família descobreixi el que a mi m'agrada. Potser soc jo mateix qui em discrimino». I comenta el pes dels comentaris homòfobs que ha escoltat des de la seva infantesa a l'hora d'afrontar la seva opció sexual: «Se que no faig res mal fet, però no entra en els meus plans anar amb la cara descoberta davant de la meua gent. Ells em rebutjarien totalment». En canvi, si que afirma: «Aquest país és molt racista. És igual el que una persona faci per a ella mateixa, per la seva família i per la societat. Si tens la pell fosca i ets pobre, sempre et miren pel damunt de l'esquena. Cada dia rebo desenes de mirades de sospita. Em fan sentir com si estigués ocupant un lloc que no em pertoca, i la crisi augmenta aquesta sensació».

Ser immigrant a l'ambient

Mohamed té una percepció particular de l'ambient. La manera en que ho viu el condiciona absolutament. Ell no freqüenta bars ni discoteques. Tampoc és usuari dels innumerables llocs webs ni xats a internet. Els llocs de *cruising* són l'espai on ell el viu. «Rebo una mica de tot», afirma. Els arquetips li arriben des de totes les perspectives possibles. Per una banda percep certa desconfiança d'alguns homes quan s'adonen que ell és magribí i per l'altra se'n beneficia de la part de certes llegendes urbanes que atribueix als homes nord-africans especials atribucions sexuals.

Per a l'Ugo la situació és diferent: «Jo, com a europeu no he patit cap discriminació a l'ambient. Però sí que hi ha discriminació cap a persones d'altres continents, cultures i religions». «No veig massa persones africanes, índies o asiàtiques als locals d'ambient gai», tanmateix assegura que la dificultat en sortir de l'armari de la majoria de les persones d'aquestes cultures pot explicar-se pel fet que «la prevalença d'homes magribins i brasilers entre els que exerceixen la prostitució masculina és un fet que els estigmatitza terriblement». Per a l'Ugo, no es tracta de ser estranger per ser discriminat, sinó que el que produeix desconfiança és provenir d'un país més pobre que el teu. I remarca la seva sorpresa per la veneració que ha vist cap a les persones vingudes del centre i el nord d'Europa, quan els drets LGTB reconeguts d'aquells països són molt sovint inferiors als d'aquí.

Per al Gustavo, són els arquetips els que determinen certes actituds discriminatòries en el si de l'ambient: «La imatge preconfigurada que es té d'un país i dels seus ciutadans condiciona sovint la relació d'aquestes persones amb la resta a l'ambient». Si més no, «amb la coneixença de les persones es desmunten els prejudicis. Com a mínim aquesta és la meua experiència».

Homosexual entre compatriotes

El Gus es relaciona amb poques persones del seu país des que viu a Catalunya. Malgrat això, creu que

la percepció sobre l'homosexualitat de la comunitat uruguaiana resident a Catalunya és en l'actualitat més positiva del que ho era al sortir del seu país. «Al cap i a la fi vivim en un dels països referència a nivell mundial i en alguna cosa s'ha de notar, no?»

En canvi l'Ugo diu que d'ençà que va arribar es va adonar que existia un flux migratori d'homosexuals que fugen d'una Itàlia que no els deixa viure lliurement. En aquest sentit, la seva relació amb la comunitat italiana és petita doncs s'evidencia una gran barrera entre la llibertat amb la que ell s'ha dotat per viure la seva sexualitat i el nivell de repressió interioritzada que molts d'aquests italians s'enduen del seu país.

Finalment, el Mohamed constata més tancament entre la comunitat magribina resident a Catalunya que els que estan al seu país: «És com si l'odi cap als

homosexuals fos una senya d'identitat per a aquells que es troben lluny del seu país». Segons comenta, el grau de llibertat que es viu aquí pel que fa a l'opció sexual fa que molts compatriotes seus adquireixin una actitud la defensiva. Ell no pot viure lliurement la seva vida entre els seus compatriotes, i per això amaga la seva identitat real en aquesta entrevista. En definitiva, tres persones, tres orígens, tres cultures, tres societats diferents, totes elles presents entre nosaltres.

Dies després de l'entrevista, un grup d'amics de Reus vam sortir de copes pel barri barceloní del Gaixample. Després de recórrer molts locals, vam comprovar dues coses: que la majoria de cambrers i cambres dels locals d'ambient són immigrants i que un percentatge vergonyosament alt estan sense assegurar i en precari. Resulta que l'Euro Rosa cada cop és més Euro i menys Rosa.

Associacions d'ajut a l'immigrant LGTB

per Jordi Solé

Els països occidentals són punt de destí de nombroses persones LGTB que fugen dels seus països d'origen on l'homosexualitat està perseguida socialment i legalment. Han arribat per intentar establir-se de forma permanent i fugir de la repressió i la manca de drets dels seus llocs d'origen. Al món encara queden 76 països on l'homosexualitat és il·legal i en cinc d'ells és castigada amb la pena de mort.

Els immigrants, independentment de la seva orientació sexual, fugen de situacions polítiques conflictives dels seus països d'origen, manca de condicions laborals dignes i un futur globalment poc esperançador. Tradicionalment han patit una discriminació social i legal a casa nostra per raons de raça, ètnia i llengües distintes. I veuen agreujada la seva situació quan per motius d'orientació sexual pateixen una doble discriminació.

La discriminació, fins i tot dins el propi col·lectiu de gais i lesbianes, ha fet néixer associacions d'immigrants LGTB que treballen a través de la

sensibilització i l'intercanvi cultural a favor de la integració. És el cas de l'Associació Catalana per a la Integració d'Homosexuals, Bisexuals i Transsexuals Immigrants (ACATHI), de Barcelona, o la Asociación para la Integración de Lesbianas, Gays, Bisexuales i Transsexuales Inmigrantes de Madrid, aquesta darrera anomenada Kifkif ("D'igual a igual", "el mateix", en llengua àrab). Ambdues ajuden a les persones LGTB migrades a normalitzar i integrar tant la seva condició sexual com la seva vida en el nostre país i els proporcionen models i punts de referència que serien difícils de trobar en el dia a dia quotidià.

+ info:

www.acathi.org (Associació Catalana per a la Integració d'Homosexuals, Bisexuals i Transsexuals Immigrants)

www.colectivokifkif.org (Asociación para la Integración de Lesbianas, Gays, Bisexuales i Transsexuales Inmigrantes)

www.h2o.cat (Gais, lesbianes, bisexuals i transsexuals del Camp de Tarragona)

El segle XXI s'està definint per un model 2.0. de la realitat social; des del 2000 i els seus primers portals de xarxes socials –Sixdegrees, Livejournal o Ryce entre d'altres–, els usuaris de la xarxa de xarxes han trobat en el model estructural de perfils un modus de vida paral·lel a la seva realitat, un món virtual 2.0.

Les xarxes socials es componen de grups de persones connectades per un o diversos tipus de relacions, tals com el d'amistat, parentesc, interessos comuns o que comparteixin coneixements. Els experts han observat que aquests portals operen en molts nivells, des de les relacions de parentesc fins a les organitzacions a nivell estatal, desenvolupant un paper crític en la determinació de l'agenda política i essent determinants en molts cassos a l'hora de que els individus o les organitzacions aconseguixin els seus objectius o rebin influències.

Presència a la xarxa

Els col·lectius LGTB no sols tenen en compte els nous portals d'internet que van apareixent dia a dia, sinó que ja comencen a fer activisme dins de la pròpia xarxa. En anteriors números de COLORS ja es va parlar del *cruising* 2.0 i dels nous models de buscar parella en pàgines de perfils, i ara, amb l'arribada de Smartphone i internet mòbil, ja hi ha aplicacions específiques com U4Bear, Grindr o Bender que, uti-

litzant la geolocalització, fan molt més senzilles i ràpides les relacions i transformen les zones de *cruising* en espais molt més amplis; el model ha canviat i els usuaris són com una bandera indicadora que diu:estic aquí i soc jo.

Però més enllà de l'aspecte purament relacional, dins del propi moviment TBGL són molts els que es plantegen la necessitat de vetllar perquè els drets es respectin tant dins com fora d'internet, doncs l'homofòbia segueix existint i sovint es manifesta de manera contundent. La societat GLBT viu al Facebook integrada amb la resta d'usuaris, i contínuament descobreix pàgines de grups homòfobs que violen de forma sistemàtica els drets GLBT dins del portal. Des del moment que un usuari, sigui quin sigui, està prement l'enllaç que denuncia aquest fet a la mateixa pàgina del Facebook, està fent activisme 2.0, i és imminent l'aparició de grups de lluita en defensa dels drets GLTB dins del portal, doncs, com ja s'ha apuntat, els usuaris s'uneixen per interessos comuns.

Informació i desinformació

El Twitter, l'altre gran monstre de l'actual món 2.0, no sols es una xarxa social, sinó un aparador del món de la comunicació i la premsa, on les opinions personals traspassen fronteres. Analitzant l'evolució

de les tendències actuals, s'observa una tensió permanent entre col·lectius homòfobs i GTBL, doncs la informació i la desinformació circulen per internet a la mateixa velocitat. Se sap que molts grups amb interessos en tornar a esborrar els drets adquirits per les persones homosexuals estan fent campanyes intoxicadores, especialment a Amèrica, però també al nostre país, a base de parlar de crisi de valors, *lobbys* roses, depravacions i altres falsedats, que tenen el seu propi ressò. I es fa necessari que, més enllà de denunciar aquests *blogs* i pàgines, els col·lectius LGTB multipliquin les seves informacions i opinions a la xarxa, doncs la batalla per les idees i la comunicació està més activa que mai; sols observant el panorama de les ràdios i televisions privades a l'Estat espanyol, ja es veu que els grups més reaccionaris, agrupats en el que ja es coneix com a "caverna mediàtica", tenen recursos i padrins poderosos.

A més, avui, el moviment associatiu viu una crisi generalitzada deguda a la falta de nous activistes, i els col·lectius TGLB no se n'escapen; per això, l'acolliment cobra una importància vital en la continuïtat d'aquests grups reivindicatius. I ara aquest acolliment s'ha de fer tant al món real com al món virtual, doncs a ambdós mons hi ha potencials activistes disposats a seguir lluitant pels drets GTBL.

per Robert Bonet

+ info:

Facebook: <http://www.facebook.com/h2o.cat>

Twitter: @H2O_GLB_TGN

Com afecten les xarxes socials a l'activisme actual? Un col·lectiu GLBT pot treballar avui en dia sense estar present al Facebook o al Twitter? Com afecta la realitat 2.0. a la incorporació de noves persones a les associacions homosexuals?

El dilluns 23 de gener d'aquest 2012 a més d'un se li va ennuegar l'esmorzar quan, mirant el programa *Els matins de TV3*, va escoltar a Jaume Pujol, arquebisbe de Tarragona, dir, referint-se als homosexuals, que «hi ha comportaments que no son adequats ni per la persona ni per la societat». No és el primer cop, i segurament tampoc l'últim, que la jerarquia catòlica fa bandera de la seva homofòbia.

Entre el cel i l'infern

La cúpula catòlica contra els homosexuals

per Jordi Monner

Que la cúpula de l'Església catòlica ha estat històricament bel·ligerant en contra dels homosexuals i de qualsevol actitud sexual que no respongui a un únic ànim procreador no és cap secret, però en els dos darrers anys, en la mateixa mesura en que la societat ha anat integrant la realitat homosexual com quelcom quotidià amb plena normalitat, la jerarquia eclesial, i molt especialment la Conferència Episcopal Espanyola, ha portat a terme una campanya de declaracions no sols de menyspreu envers els homosexuals, sinó que sovint ha ultrapassat el límit del que molts col·lectius LGTB consideren lícit i legal.

L'arquebisbe i els comportaments «inadequats»

El cas més proper van ser les declaracions de l'arquebisbe de Tarragona, Jaume Pujol Balcells, membre de la Comissió Episcopal d'Ensenyament i Catequesi de la Conferència Episcopal Espanyola, fetes al programa *Els matins de TV3* on, al parlar dels gais i les lesbianes, manifestava, literalment: «Distingeixo entre persones i el comportament de les persones. Hi ha comportaments que no són adequats ni per a la persona ni per a la societat».

No sols les persones homosexuals van ser objecte de les diatribes de l'arquebisbe; per a ell, el paper de la dona dins de l'Església està molt clar: «Una dona no pot oficiar perquè cadascú té una funció. Jo tampoc puc fer algunes funcions que fan les dones. No puc portar fills al món». El concepte de normalitat, per aquest prelat, és el d'una societat on la dona per «naturalesa» no té les mateixes capacitats per treballar que l'home, i per a ell la violència de gènere no existiria si hi hagués «més fidelitat i perdó».

Les declaracions de l'arquebisbe de Tarragona van provocar una allau de reaccions entre els col·lectius LGTB i feministes de Catalunya, inclús es va organitzar una manifestació davant de l'arquebisbat. A més, l'Associació Ex-presos Socials, que agrupa gais, lesbianes, bisexuals i transsexuals represaliats durant el franquisme per la seva opció sexual, ha interposat una denúncia davant la Fiscalia de Barcelona, doncs el prelat podria haver comès un delictes d'incitació a l'odi, castigat amb penes d'un a tres anys de presó. L'associació també lamenta que, des de 2005, quan es va promulgar la llei que permet casar-se a les persones del mateix sexe, «hem vist augmentar contínuament les agressions de la jerarquia catòlica cap al nostre col·lectiu». I interpreta que «els bisbes distribueixen aquestes idees amb l'esperança de que la llavor que llancen arrel·li en la societat espanyola», per fomentar «el rebuig, la discriminació i l'odi» cap a les persones homosexuals.

Sexualitat versus fecunditat

Però no és el primer cop que l'arquebisbe Pujol, que als 18 anys va demanar ingressar a l'Opus Dei i va conviscar 11 anys a Roma amb Escrivà de Balaguer, provoquen el rebuig de les associacions de gais i lesbianes. L'any 2008, el col·lectiu H2O li va atorgar la «Ploma de Plom», guardo que es concedeix a aquelles persones que mostren actituds homofòbes o transfòbes, «per haver manifestat la seva negativa al dret de gais i lesbianes a casar-se i adoptar menors, qualificant-ho d'experiment».

Dins d'aquesta campanya de menyspreu cap als homosexuals cal enquadrar també les declaracions de Xavier Novell, bisbe de Solsona, quan va afirmar que aquests «no poden casar-se per formar una

unitat d'amor amb fills, perquè el matrimoni és un sacrament entre un home i una dona», i desaconsellava l'adopció no sols a gais i lesbianes, sinó també a les persones solteres. El bisbe solsonès es remetia a les directrius del papa Ratzinger on s'indica que la sexualitat i la fecunditat han de ser inseparables.

Clubs que porten a l'infern

Més recentment, el passat 6 d'abril, Divendres Sant, Juan Antonio Reig, bisbe d'Alcalá de Henares, en una missa retransmesa pel canal televisiu estatal La 2, afirmava: «Aquelles persones portades per tantes ideologies acaben per no orientar bé la sexualitat humana», i a continuació asseverava que «pensen ja des de nens que tenen atracció per les persones del seu mateix sexe, i per comprovar-ho acudeixen a clubs d'homes nocturns», a on, segons ell, «trobem l'infern». No cal dir que molts encara es pregunten què vol dir això de «clubs d'homes nocturns». Hi ha hagut qui s'ho ha pres a broma i a Twitter i Facebook es poden llegir coses com: «Dels creadors de l'exitós concepte d'infern, arriba ara el clubd'homesnocturns. A l'Església li comencen a fallar els guionistes», o «Normal que l'Estat no retalli el pressupost a l'Església. Si no fos per aquestes estonetes que ens fan riure no guanyaríem per Prozac».

Més seriosa, La Federació Estatal de Lesbianes, Gais, Transsexuals i Bisexuals (FELGTB) va presentar una denúncia davant la Fiscalia de Madrid contra el bisbe Reig Pla, perquè «no es pot vexar, ni embrutar, la dignitat de cap col·lectiu, ni de ningú». Però el bisbe d'Alcalá, membre de la Conferència Episcopal Espanyola i president de la Subcomissió Episcopal per a la Família, en lloc de retractar-se, va anar més enllà

a l'afirmar que molts cassos d'homosexualitat «es poden resoldre amb una teràpia adequada»; Boti García, representat de la FELGTB li va respondre immediatament: «Els homosexuals no son malalts, però l'homofòbia sí que és una malaltia greu».

Un bisbe davant el «vici homosexual»

Encara més alarmants van ser les declaracions de Bernardo Álvarez, bisbe de Tenerife, a un diari local de l'illa, comparant l'homosexualitat amb les agressions sexuals a nens i justificant la pederàstia. Preguntat per l'abús sexual de menors, va afirmar: «Pot haver-hi menors que sí ho consentin i, de fet, n'hi ha. Hi ha adolescents de 13 anys que son menors i estan perfectament d'acord, a més, desitjant-ho». Per acabar d'adobar-ho, en un to apocalíptic advertia que tots serem castigats amb «la mateixa ira divina que va arrasar Sodoma si no impeditim la proliferació del vici homosexual».

Per la seva part, el cardenal Rouco Varela, president de la Conferència Episcopal Espanyola, en primera fila de totes les manifestacions que l'any 2005 es van fer a Madrid contra el dret dels homosexuals a casar-se i avui mut davant dels drames de fills rapats que estan sortint a la llum pública i els cassos de pederàstia de capellans a les escoles religioses, insisteix en que «el matrimoni gai nega la mateixa raó humana», quan no qualifica l'amor entre dues persones del mateix sexe com «una banalització». Es més, en el seu afany per criminalitzar el matrimoni homosexual, en el seu dia va defensar públicament al jutge Fernando Ferrín Calamita quan aquest va ser denunciat per endarrerir de manera presumptament maliciosa els tràmits d'adopció de la filla d'una dona lesbiana per la seva parella.

D'esquerra a dreta: Jaume Pujol, arquebisbe de Tarragona; Xavier Novell, bisbe de Solsona; Juan Antonio Reig, bisbe d'Alcalá de Henares; Bernardo Álvarez, bisbe de Tenerife; i Antonio Rouco Varela, president de la Conferència Episcopal Espanyola.

Homosexual i catòlic alhora?

Mentrestant, molts catòlics de base viuen amb autèntica preocupació aquesta actitud homòfoba bel·ligerant de la cúpula eclesial. L'Associació Cristiana de Gais i Lesbianes de Catalunya (ACGIL) afirma: «Molts gais i lesbianes catòlics han format les seves consciències, dissenteixen de l'Església oficial i tenen relacions homosexuals. Desgraciadament, l'experiència ens ha ensenyat que el punt de vista oficial de l'Església respecte a la moral sexual no ha

estat de cap ajuda per a molta gent; al contrari, els impossibilita d'arribar a una integració de la sexualitat i de l'espiritualitat».

Sobre el fet de ser homosexual i catòlic hi ha visions de tot tipus; enfront de l'opinió d'ACGIL, un membre del col·lectiu H2O afirma: «Tot i que a la nostra associació hi ha algun cristià, no acabo d'entendre els gais homosexuals; com pots pertànyer a un grup que nega la teva pròpia forma de ser i expressar-te?».

Magnus Hirschfeld (1868-1935) és una de les figures més destacades de la cultura LGBT, inclús podria dir-se que n'és el fundador; va crear la primera organització de lluita pels drets gais, va publicar la primera revista dedicada a la sexologia, va fundar i dirigir el primer institut per l'estudi de la sexualitat i va organitzar el primer congrés sexològic internacional. Amb ell, l'estudi de la sexologia va convertir-se en una nova ciència.

Nascut l'any 1868 a Kolberg, antiga ciutat alemanya i avui polaca, era jueu, fet que li reportaria molts problemes amb l'arribada dels nazis al poder. El ser homosexual en el trànsit dels segles XIX i XX tampoc el feia simpàtic a ulls de molts, però la reputació que tenia com a metge, investigador i activista, ultrapassaven les crítiques.

El Paràgraf 175

L'any 1897 Hirschfeld va fundar el Comitè Científic Humanitari (Wissenschaftlich-humanitäre Komitee) per tal de defensar els drets homosexuals i derogar les lleis que els castigaven; la més famosa, l'anomenat Paràgraf 175 (una part del codi penal alemany que perseguia els homosexuals), es va convertir en l'objectiu principal del Comitè. Però quan semblava que grà-

cies als aires lliberals de la República de Weimar, el Parlament estava a punt d'eliminar el «175», unes eleccions van donar el poder a Hitler, i el Paràgraf 175 no sols es va mantenir, sinó que es va endurir. La seva abolicció definitiva no arribaria fins l'any 1994.

El Comitè Científic Humanitari fou la primera organització de lluita pels drets gais. Però quedava circumscrit a Alemanya, i Hirschfeld volia crear una entitat transnacional que arribés als homosexuals d'altres països; l'any 1919 va fundar a Berlín l'Institut per a l'Estudi de la Sexualitat (Institut für Sexualwissenschaft), el primer i únic al món, que incloïa psicoteràpia, sexologia forense, ginecologia, assessoria conjugal, biblioteca i un arxiu d'etnologia sexual.

Hirschfeld, com a homosexual que era, no va desenvolupar la sexologia des d'un punt de vista reduccionista heterosexual, com fins aleshores s'havia fet, ja que per a ell el sexe ho incloïa tot: gustos, tendències, filies i fòbies, orientacions, etc. Va centrar-se en estudiar l'homosexualitat per tal de fer-la entendre, no només als propis homosexuals, sinó a la societat en general. Si es comprenia a l'individu, es podria lluitar més fàcilment contra l'homofòbia. En resum, utilitzava la ciència per educar.

Tot i que al principi l'Institut sols feia referència als gais, doncs eren més visibles, els investigadors i psicòlegs ja tenien clar que hi havia altres tendències sexuals, tot i que no estaven clarament definides. Més enllà dels conceptes d'homosexualitat masculina i femenina, ningú havia perfilat el que es coneixia com a «tercers sexes» o «sexualitats intermèdies», i l'Institut va ser pioner en aquest camp.

La crema de llibres nazi

Avui, de l'Institut no en queda res, doncs va ser destruït durant la Segona Guerra Mundial. Però abans d'això, Hitler ja havia intentat fer desaparèixer el seu llegat: un dia, durant el seu exili a França, el propi Hirschfeld se'n va assabentar que «una massa incontrolada d'estudiants» nazis havia assaltat l'Institut i cremat públicament els seus llibres. Les fotos més famoses de nazis cremant piles de llibres són fetes davant les portes de l'Institut el 6 de maig de 1933. Es cremava l'obra de Hirschfeld. Ell mateix moriria dos anys més tard a Niça, a l'exili.

L'any 2007 es va crear a Berlín la Fundació Hirschfeld-Eddy, una continuació i un homenatge a la primera obra de Magnus Hirschfeld, un dels primers defensors de les persones homosexuals.

Amb nom i cognoms Magnus Hirschfeld

per Sergi Talló

La història de l'alliberament homosexual està plena de capítols, uns tràgics d'altres més lúdics, que avui molts joves desconeixen. COLORS, amb aquesta nova secció *Amb nom i cognoms*, vol acostar-nos a les biografies de personatges poc coneguts pel gran públic, però que han significat un avenç en la visibilitat o en el reconeixement dels drets LGTB.

+ info:

Magnus Hirschfeld. Der Einstein des Sex (Alemanya – 1999) Biopic
Paragraph 175 (Anglaterra / Alemanya – 2000) Documental

Silvia Bel: Petits esbossos

He robat el nom del teu carrer
i l'he penjat al rebedor
de casa meua.
Ara vius a dintre meu.

T'he perdut tants cops
de matinada
com perdo a mitjanit
els taps de dormir.
Potser és que no
he sabut escoltar-te

Em vas parlar a 130 decibels
(ni un més ni un menys
dels que lòida pot suportar).
I a 130 decibels
em vas confessar,
escopir, escridassar,
que sí, que d'acord,
que no t'ho preguntés més,
que ja no m'estimaves.

LES, LES, LES, LES
LES, LES, LES
LES, LES...
AL VEURE'T,
M'HE QUEDAT
SENSE PARAU

Escombraré el balcó
i us portaré la sorra
a dins les sabatilles
que us dormen sota el llit.
Així, quan us lleveu,
trepitjareu la platja
que ja mai més veureu.

Després d'especular
en vint-i-no-sé quantes teories
sobre el perquè
del nostre fracàs,
finalment,
m'he adonat
que tot era molt més simple.
Tu vivies amb el cor gelat.
Jo només tenia els peus freds.

Tasto i treno la testosterona dels teus ulls
exaltats que em descarrilen les venes.
Deixo anar el fre.
Els meus peus també volen tocar-te.
El mar a banda i banda de la via
esquitxa el desig d'un tren que no s'espera.
El cor batega de pressa.
Llisquen les pedres.
Corre la sang.

Biografia

Nascuda l'octubre de 1982, la poetessa Silvia Bel es defineix professionalment amb 4P: periodista, poeta, publicista i professora. Ha publicat el llibre de poemes il·lustrats *L'esbós* (editorial 7dquatre, 2010), ha estat inclosa a l'antologia *Poetes a la xarxa*, i ha rebut els premis Dona més Dona i Accèssit Miquel Martí i Pol.

Per a moltes persones, la teva poesia és un referent del feminisme.

És una cosa molt curiosa, doncs ara les dones fan una poesia diferent, potser millor i més valenta com a dones. Els meus poemes, sobre tot els primers, eren feministes però fets des de la meva quotidianitat. Intentava donar-los una patina 'universal' perquè no es notés que era dona sinó poeta, però és clar que es veia que era una dona, malgrat les meves inseguretats. Em basava en el ritme intern i la paraula. La Maria Àngels Anglada em deia que els meus poemes eren molt musicals, però el cert és que els escrivia tal com els sentia. Em basava en el significat i el ritme de les paraules.

Ets d'una generació que va conèixer la República.

Durant la República jo era jove... Va ser la millor etapa d'aquest país, mai hem estat tant bé com en aquella època, i va durar poquíssim! Soc d'una generació diferent a la del franquisme. Ara conside-

El feminisme a través de la poesia

Entrevista amb Montserrat Abelló

per Carme Porta

Compromesa amb els moviments feministes des de la dècada de 1970, la poeta Montserrat Abelló, nascuda a Tarragona el 1918, ha publicat llibres de poemes como *Vida diària* (1963), *Foc a les mans* (1990), *Dins l'esfera del temps* (1998) o *Memòria de tu i de mi* (2006). També és traductora d'altres grans poetes com Adrienne Rich, Sylvia Plath o Anne Sexton. És sòcia d'honor de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana i ha estat guardonada amb la Creu de Sant Jordi, el Premi de la Crítica Serra d'Or de poesia, el Premi Cavall Verd-Josep M. Llopart de poesia, la Lletra d'Or, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i el Premi Nacional de Cultura.

ro que no tenim una democràcia plena, sobretot els catalans, que som perseguits per tot, sense prou eines per lluitar contra aquesta realitat... Com és que vam acceptar un sistema monàrquic i no vam fer un referèndum per la república o la monarquia? Ho considero molt estrany.

Pertanyes a una generació que no va partir de la por sinó d'un esclat de llibertat.

Bé, jo vaig haver de marxar del país i passar vint anys a fora. Quan es parla de la guerra incivil tothom pensa en la Carme Rodoreda i es creu que tots estàvem espantats, però no va ser així. De fet, el 1937 es va fundar la Institució de les Lletres Catalanes, en plena guerra civil! No estàvem aterrats. El meu pare era enginyer naval i anava al port cada dia i mai vam patir per ell. Quan van caure les bombes a la Gran Via, nosaltres vivíem al Passeig de Gràcia; jo portava una platera a les mans i no em va caure pas, senzillament vam seguir menjant. Era un sentiment diferent.

Culturalment també vas viure un moment privilegiat, inclús vas ser alumne del Carles Riba.

Sí, durant la República es va produir un gran canvi, i amb el vot de les dones es respirava una gran llibertat. Recordo molt bé la vida d'universitat i l'època d'en Macià, la quantitat de gent a les manifestacions, l'ambient, els debats... un esperit que no s'ha repetit

Després de tot això arriba l'exili i et veus obligada a marxar a Xile.

Si ho comparem amb com estava la gent aquí, per a mi l'exili van ser unes vacances massa llargues. Comparat amb la dictadura de Franco, amb la presió política, amb la guerra mundial, allò era el paradís. Pinochet va venir després, però en aquell moment vivíem en un país democràtic i obert; s'hi estava molt bé. Vam tornar abans degut a les necessitats del meu fill, que va néixer amb la síndrome de Down, però vam haver d'esperar a tenir la certesa de que no ens passaria res greu. El cert és que, un cop aquí, em vaig sentir exiliada, em vaig sentir tan perseguida per la llengua! De fet, ara ja només escric en català i anglès.

Vas començar a escriure als anys cinquanta, no va ser molt tard?

Bé, no tan tard. A Xile, amb les criatures, estava més descansada i vaig sentir la necessitat d'escriure allò que em rajava, sobretot quan va néixer el Ferran. El Joan Oliver em va animar i vaig començar a publicar els meus poemes.

De totes les poetes que has conegut, amb algunes t'uneix no sols l'amistat o la passió poètica sinó també el pensament polític, com amb l'Adrienne Rich, de qui has estat traductora.

Ella va anar canviant des dels seus inicis. A més, el suïcidi del seu marit la va marcar molt. Després va

descobrir, o destapar, el seu lesbianisme. Cal tenir en compte que pertanyia a una família jueva molt tradicional i que va tenir dos fills. Però era sobretot una activista. Tenim una certa correspondència d'intercanvi sobre els nostres poemes. Ens vam començar a escriure quan li vaig demanar permís per publicar uns poemes seus a la meua angiologia *Cares a la finestra - 20 dones poetes del segle 20*. Em va dir si li traduiria el seu llibre *Atlas d'un món difícil*, 1994, un llibre combatiu sobre el seu país que avui és l'únic llibre de poesia d'aquesta autora publicat en català. El 2007 vaig tenir una trobada molt cordial amb ella a la Universitat de Nova York en una xerrada sobre poesia. Vaig tenir la sort de comptar amb la seva amistat aquells anys, però, malauradament, aleshores ja no es trobava gaire bé i no n'he tingut cap més notícia d'ella fins ara amb la seva mort.

Quin és el futur de la poesia?

Jo em sento més a prop de la gent jove que la de la meua generació. El futur de la poesia l'entenc com un compromís; cadascú té la seva realitat i la poesia en parla. Jo ara tinc una tranquil·litat que no tenia de jove, però dono tanta importància a la vida com les joves poetes i això m'acosta a elles... la força que he descobert amb la poesia de moltes dones, les d'abans i les joves d'ara, m'ha donat força per vertebrar el meu pensament, la meua indignació en temps difícils com els que ara ens toca viure.

Bibliografia imprescindible

- *Vida diària* (1963).
- *Foc a les mans* (1990).
- *Dins l'esfera del temps* (1998).
- *Memòria de tu i de mi* (2006).
- *Poemes per un món millor* (2004).
- *Àgora de poesia* (2005).
- *El fred íntim del silenci* (2009).
- *La rel de l'aigua* (1995).
- *El blat del temps* (1986).

El Marc Garriga, l'Àlex Suárez i l'Arcadi Bages són tres militants del Brot Bord, «un grup de gent que lluita contra l'homofòbia i la transfòbia, i contra el patriarcat», organitzen festes alternatives i *kafetes*, editen *L'Accent Bord*, una revista de reflexió al voltant de les relacions afectivo-sexuals, i lluiten per l'alliberament sexual global.

El Marc explica que «a partir de la teoria *queer* donem una perspectiva de gènere a la lluita contra el patriarcat». Per l'Arcadi, «els col·lectius sempre s'han centrat en un aspecte concret de la lluita, sigui el masclisme, sigui l'homofòbia. I la idea del Brot Bord és que sigui obert a totes les lluites contra el patriarcat, i això és també, per exemple, la lluita contra la cultura monògama».

Obrir la ment i el cul ahora

Segons el Marc, la seva teoria *queer* «toca de peus a terra»; a Vilafranca fa poc hi van penjar una pancarta amb el lema «La por al sexe anal és un invent dels rics per dividir els pobres», que duia un missatge implícit: «obre la teva ment, obre el teu cul». Defensen els col·lectius en base a un subjecte oprimat, com és el cas de les dones o les persones homosexuals, però ahora, segons l'Arcadi, «és necessari crear un espai obert a tothom, de confluència. La lluita antipatriarcal l'ha de treballar tothom, no només les dones, les mariques, les trans... Els homes heterossexuals i blancs haurien de ser els primers en implicar-s'hi».

Per al Marc, «la lluita contra l'homofòbia no és sols una lluita de gais i lesbianes per als seus drets, sinó que ha de qüestionar un sistema de classes que utilitza el sexe com un mecanisme de control; per tant, la lluita contra l'homofòbia afecta a tots i a totes». I pregunta: «Us heu qüestionat mai quines dinàmiques de gènere reproduïu?». L'Arcadi destaca que encara avui hi ha gent que nega la seva sexualitat tota la vida i «heteros que no es deixen ficar el dit al cul». «I gais», afegeix l'Àlex.

La mercantilització del discurs LGTB

Com a col·lectiu anticapitalista rebutgen que l'empresariat s'aprofiti de les pautes de comportament de, sobretot, l'homosexualitat masculina, per convertir-les en simple consum, i troben «pervers» que les empreses de l'ambient, bàsicament d'oci, provin d'apropiar-se del discurs polític dels seus usuaris. «Que surtin el 28 de juny a fer propaganda, a distribuir els seus *flyers* per anar a les discoteques, per vendre cubates, que les seves carrosses surtin a la televisió, mentre venen uns productes, una música, ahora que duen "toca ser així", és una perversió política», afirmen, i afegeixen que «hem de lluitar contra aquesta gent que fent negoci es vol apropiari del nostre discurs i justifica la seva posició intentant fer creure que t'està fent favor». Tot i així, la presumpció d'heterosexualitat en tots els espais de l'oci i el lleure els impulsa a fer ús d'aquest ambient, i la seva crí-

tica intenten que sigui mesurada, «tenint, assumint, gestionant i difonent les pròpies contradiccions».

El Marc, conscient de la polèmica que creen, és contundent: «És veritat que no a tothom li agrada el que fem. Però és que no estem fent les coses per veure quina opinió tenen de nosaltres. Tenim una perspectiva borda, *queer*, de la lluita antipatriarcal, de la lluita contra l'homofòbia».

També mostren un clar rebuig respecte la cultura de la monogàmia i l'amor romàntic; l'Arcadi afirma que «actualment la monogàmia no és una opció, sinó l'únic referent i l'únic model acceptat i reconegut socialment», i qüestiona aquest tipus de relació ja que es basa en la dependència mútua, no en una relació lliure que es pugui deixar sense témer conseqüències físiques o emocionals; «implica violència deixar-ho». I destaca que «no s'accepta la repressió sexual per motiu d'homosexualitat; en canvi, per motiu de monogàmia està plenament acceptada i gaudeix de ple reconeixement social». L'Arcadi espera que cada cop es qüestioni més la cultura de la monogàmia, pensant en «un món ideal en què hi hagués sexe col·lectiu i no aquesta escassetat de relacions sexuals». Reconeix que som en una fase molt inicial d'aquest moviment, «però si no t'ho creus és molt difícil treballar-hi». Tot un cant a la llibertat individual i col·lectiva.

per Josep M. Llauredó

Brot Bord

Antipatriarcat i alliberament sexual

Brot Bord és una organització que està posant en qüestió molts dels principis tradicionals dels col·lectius LGTB. Amb la seva aposta per la lluita contra la societat patriarcal i el ple alliberament sexual, ha entrat amb força en el panorama associatiu. Provoca adhesions o rebuigs, però no deixa indiferent a ningú.

Al llarg dels segles la dona, el seu cos, la seva biologia i el seu rol social han estat el leitmotiv de moltes produccions artístiques, especialment a la pintura i la cançó. Val la pena descobrir aquelles aparicions femenines en el món de l'art i la cultura que tenen una suggestió lèsbica, sovint en obres artístiques que, essent o no deliberadament lèsbiques, la seva forma o contingut dona peu a interpretar-les com a tals.

per Sandra Bonet

<http://lostamongthecrowd.wordpress.com/>

Art, cultura

Pintures amb mugrons

En els considerats segon i tercer art, l'escultura i la pintura, trobem les referències més suggestives i transgressores, degut a l'escassa o nul·la acceptació del lesbianisme en moltes societats a través de les diferents èpoques. Tanmateix, i especialment si fem una passejada per certs museus parisins, com el Louvre, el Museu d'Orsay o, sobretot, el Petit Palais, tindrem la possibilitat de veure diferents quadres i escultures en els quals descobrirem un toc lèsbic, ja sigui de manera força evident o en aquells detalls o indicis que insinuen una mirada lèsbica.

Aquest és el cas del quadre *Gabrielle d'Estress*, realitzat el 1599 per un artista anònim, en el qual observem dues dones nues de cintura cap amunt i una d'elles pessigant el mugró de l'altra de manera que podria insinuar una relació lèsbica. Aquest quadre

es pot veure al Museu del Louvre i, tot i el seu potencial lèsbic, conté una sèrie de missatges ocults i simbòlics ja que representa les figures de Gabrielle d'Estress i la seva germana Julienne, que li pessiga el mugró mentre la primera sosté amb els dits un anell de prometença que el rei Henri IV li va regalar per tal de convertir-la en reina de França. Es tracta d'un quadre que representa les intrigues de palau de l'època però que, fora d'aquest context, podem mirar amb certa picardia com un clicada d'ull lèsbic.

També al Museu de Louvre trobem l'obra pictòrica *El bany turc*, del francès Jean Auguste Dominique Ingres i realitzada l'any 1862. En aquest quadre d'estil orientalista es representa, tal i com el títol indica, un bany turc ple a vessar de dones nues en el qual la major càrrega d'erotisme correspon a dues dones ajagudes i abraçades, una de les quals

i lesbianisme

li agafa el pit a l'altra amb evident sensualitat i intencionalitat.

Per una altra banda, al Petit Palais de París hi podem veure el que es podria considerar el quadre obertament lèsbic per excel·lència, l'obra *El somni*, de l'artista Gustave Courbet, en la qual es mostren dues dones nues sobre el llit descansant abraçades i amb expressió exhausta després d'haver fet l'amor, tal i com fan suposar els diferents detalls de l'obra. Aquest quadre, pintat l'any 1866 i de dimensions considerables, fou un encàrrec que el diplomàtic turc Jalil-Bey feu a Courbet, probablement amb motivacions de gaudi eròtic privat. Per a realitzar *El somni*, Gustave Courbet, també autor de la coneguda i polèmica obra *L'origen del món*, probablement es va inspirar en una de les històries de l'obra *Les flors del mal* de Charles Baudelaire.

Precisament, aquest quadre es va poder veure l'any 2011 al MNAC de Barcelona en el marc d'una exposició dedicada al realisme, amb Gustave Courbet com a gran mestre, i on va ser una de les obres estrella gràcies tant a les seves dimensions com al fet de suggerir una relació lèsbica.

Altrament, en algunes de les obres de Gustave Klimt o d'Egon Schiele també hi podem apreciar escenes lèsbiques, com és el cas d'una obra de Schiele en la qual hi apareixen dues dones nues entrelaçades una sobre l'altra. I encara més amb un alt contingut explícitament sexual es troba la polèmica obra de Baltus *Lliçó de guitarra*, executada l'any 1934, on es representa una relació sadomasoquista entre una professora i la seva alumna de guitarra, fet que va causar una gran polèmica a París en la seva època però que avui tot sovint provoca una sensació de malestar

durant la seva observació, degut al fet que el quadre es pot interpretar com un acte de pederàstia.

Dues escultures que es toquen el dit

Pel que fa a l'escultura, al Petit Palais també hi podem descobrir diferents escultures o motius homoeròtics, com dues dones agafant-se de la mà o fent el gest per arribar a tocar-se els dits. Per no parlar de la transpiració lèsbica de les clàssiques cariàtides i altres escultures femenines de l'època hel·lenística o les diferents representacions de la deessa de la caça Àrtemis, que recorda al mite de les amazones. En aquest cas, però, les representacions són més subtils i no es fins ben entrat el segle xx que podem començar a veure alguna que altra escultura dedicada a la relació entre dues dones.

Llàgrimes damunt de l'escenari

Durant els últims deu anys, dins del món del teatre i concretament a l'escena catalana, s'han representat diferents obres en les quals apareixen personatges lèsbics. És el cas, per exemple, de l'obra de Rainer W. Fassbinder, "Les amargues llàgrimes de Petra Von Kant", portada a escena l'any 2003 per Manuel Dueso per tal de donar vida a Petra Von Kant i parlar de la solitud i del complex món de les relacions humanes en el qual entregar-se de manera il·limitada i no esperar mai res a canvi és pràcticament un suïcidi emocional.

Només dos anys després, durant el 2005, de mans de Josep Maria Mestres podíem veure als teatres catalans la representació de l'obra teatral "Un matrimoni de Boston", obra original de l'escriptor i cineasta David Mamet. Aquest espectacle va comptar amb l'actriu Emma Vilarasau en el paper de protagonista per parlar dels convencionalismes del món de la parella, en aquest cas una parella poc convencional formada per dues dones. Precisament, amb l'expressió "matrimoni de Boston" es designava a les dones que vivien sota el mateix sostre de manera independent de qualsevol tipus de suport masculí i, a més a més, fou Boston el primer estat estatunidenc a legalitzar el matrimoni homosexual.

Cantar a la llibertat i a l'amor

En el món de la música un dels referents més evidents i més importants per a la generació dels anys vuitanta és el clàssic de Mecano *Mujer contra Mujer*, tot un cant a la llibertat i a l'amor sense barreres ni prejudicis on es deixa ben clar que "y lo que digan los demás está de más".

Per prendre altres exemples, també de lletres evidents són els temes que van llençar a la fama el malaguanyat grup T.A.T.U., *All the things she said*, i a l'esbojarrada cantant i creadora d'èxits Katy Perry, amb el seu *I kissed a girl*, que ho diu tot amb la lletra: "vaig besar una noia i em va agradar!" Cal recordar, però, que T.A.T.U. jugava a recrear una suposada relació en la vida real entre les dues can-

tants que finalment es va revelar com una gran mentida encarada al màrqueting.

Per una altra banda, el grup La Oreja de Van Gogh va treure un tema anomenat *Cometas por el cielo* amb una lletra subtil ("siempre fuimos dos lunas") i un videoclip que, acertadament, jugava a amagar la parella de la protagonista fins al final. Com a cançó no explícitament lèsbica però sí transgressora pel que fa als rols de gènere podem trobar *Do it like a dude*, de la cantant Jessie J, que en alguna entrevista ha declarat ser bisexual.

Finalment, cal parlar també dels temes que tracten amors no correspostos, on el clàssic dels clàssics lèsbic és enamorar-se d'una dona heterosexual, i que queda ben representat pel tema *Te amo* de la cantant Rihanna, en el qual, quan una noia li diu que l'estima, ella respon clarament que "no sent de la mateixa manera".

Art i cultura, doncs, van de la mà en el seu sentit sociològic i antropològic més ampli, de manera que intervenen i es retro alimenten en la nostra forma de representar i interpretar la realitat i les diferents identitats. Una bona mostra de la diversitat afectivosexual en el món de l'art contribueix al respecte a la diferència i, conseqüentment, a la seva visibilitat i acceptació dins de la vida quotidiana, així com a la construcció d'una identitat sana gràcies a la presència de referents en les diferents formes d'expressió artística.

Una persona transsexual és aquella que, havent nascut amb un sexe biològic, busca convertir-se en el contrari, mitjançant canvis físics permanents, però moltes persones identifiquin el transsexual amb un home que es converteix en dona i desconeixen la transsexualitat masculina, és a dir, aquella dona que decideix convertir-se en home.

Transsexualitat masculina

per Berta Mascaró i Meritxell Vallet

El canvi de sexe implica tota una sèrie de modificacions en la percepció de l'individu, sobretot davant de la família, els amics i la societat en general. El rebuig ocasionat per la incomprensió del cas ha generat una sèrie de mites i rumors sempre vexants. A més, el transsexual masculí acostuma a ser ignorat, doncs quan es parla de transsexualitat, molts pensen sols en la transsexual femenina. Per acabar d'adobar-ho, la ciència actual no ha aconseguit modificar plenament les característiques físiques, doncs la cirurgia de reassignació de sexe (CRS) presenta una sèrie de mancances per als transsexuals masculins, ja que aquests han de decidir entre uns genitals funcionals i amb un aspecte real o sentir el nou membre.

Passos per a fer el canvi

Per a fer el canvi de sexe s'ha de passar una sèrie de processos i diagnòstics mèdics en un procés llarg i irreversible. El primer pas són les proves físiques i de laboratori, analítiques, radiografies, ecografies, examen de citogenètica, biòpsia gonadal, cerca de cromatina sexual i cariotip. El següent pas es l'avaluació psicològica i psiquiàtrica, que pot durar el temps que els metges creguin convenient; un informe clínic ha de garantir l'absència total de malalties

mentals i concloure en un diagnòstic de disfòria de gènere, transsexualisme, transsexualitat o síndrome de Benjamin, termes tots ells molt discutits i discutibles, doncs sovint identifiquen les necessitats de les persones amb trastorns i/o malalties quan es tracta d'una altra cosa.

Superats aquests passos, quan l'individu decideix optar per la resignació de sexe, ha de seguir un llarg procés: primer un període de teràpia hormonal; després el que es coneix com a «test de la vida real», una etapa d'adaptació amb la seva verdadera identitat sexual, que pot durar entre un i dos anys; i finalment la intervenció quirúrgica, que d'home a dona són la misterectomia (extirpació d'úter, ovaris i annexes), la mastectomia (masculinització del pit) i la faloplastia o metaidoplastia (reconstrucció del penis).

Riscos de l'autohormonació

En la condició transsexual no és possible canviar la identitat de gènere, però sí la realització de modificacions corporals mitjançant les cirurgies de reassignació sexual que busquen la concordança entre la identitat de gènere i el sexe. La ingesta d'hormones és el primer pas per modificar el cos, i l'enclo-

c/ Martí Napolità, 7
Reus - Baix Camp · Països Catalans
casal@pobleviu.cat
www.casaldespertaferro.cat
Tel. 977 32 32 80

★ Fes-te sòcia!

El Casal Despertaferro! s'ha fet cada cop més i més gran, durant els 20 anys que portem construint espais de llibertat. Ara amb la nova seu al carrer Martí Napolità, els reptes són majors i volem ser com més millor, per a poder afrontar-los i ser autènticament una alternativa social a la ciutat.

Si vols formar-ne part, no ho dubtis i fes-te'n soci/a ara!

